

10. Međunarodna konferencija i sastanak članova Europskog društva za preventijska istraživanja

16. — 18. rujna 2019. godine, Gent, Belgija

Od 16. do 18. rujna 2019. godine u Gentu je održana 10. Međunarodna konferencija i sastanak članova Europskog društva za preventijska istraživanja (engl. *European Society for Prevention Research — EUSPR*) o temi *Looking over the wall. Promoting multidisciplinary work in prevention*. Osim Europskog društva za preventijska istraživanja, suorganizatori Konferencije bili su HOGENT Fakultet i Sveučilište u Gentu (*University College Ghent*) te Sveučilište u Gentu (*Ghent University*). Partneri u organizaciji Konferencije bili su Europski institut preventijskih studija (*European Institute of Studies on Prevention, IREFREA*), Fakultet za psihologiju — Sveučilište Balearskih otoka (*Faculty of Psychology at University of the Balearic Islands*) i Institut za javno zdravstvo John Moores Sveučilišta u Liverpoolu (*Public Health Institute at Liverpool John Moores University*).

Tema Konferencije bila je promocija multidisciplinarnog rada u području preventijske znanosti. Plenarna predavanja i tematske sekcije bile su usredotočene na mogućnosti interdisciplinarnog rada te poboljšanje načina na koje različite skupine u polju preventijske znanosti, uključujući praktičare, istraživače, donositelje politika i zajednice, mogu raditi zajedno. Nastojalo se prikazati kako preventijska znanost može dijeliti svoje uvide, ali i učiti od drugih disciplina, poput marketinga, dizajna usmjerenog na korisnika te komunikacije.

Na ovogodišnjoj konferenciji prisustvovalo je 200 sudionika iz raznih krajeva svijeta, a o posebnosti Konferencije svjedoči činjenica da je prisustvovalo čak 70 mladih istraživača. Program Konferencije činilo je šest plenarnih predavanja, 108 usmenih izlaganja te 62 posterne prezentacije. Velik broj sudionika i bogatstvo programa upozorava na važnost Konferencije u području preventijske znanosti. Inovativnom karakteru Konferencije pridonijeli su različiti načini prezentiranja. Osim klasičnih načina izlaganja, ove godine sudionici su svoje radove izlagali u obliku *TED-talks*, gdje su na raspolaganju imali 18 minuta da na inspirativan način predstave svoju temu. Prisutni su bili i stilovi prezentiranja, poput *PechaKucha* (20×20) u kojem je prikazano 20 slajdova po 20 sekundi te *Campfire* gdje je predavač predstavio svoj rad u 10 do 15 minuta, a zatim djelovao kao vlastiti moderator te uključivao publiku.

Od ukupnog broja izlaganja i posternih prezentacija na Konferenciji, posebno zanimanje pobudilo je 20 usmenih izlaganja i 19 posternih prezentacija mladih istraživača. U usporedbi s prošlogodišnjom konferencijom broj izlaganja mladih istraživača udvostručio se što upućuje na podršku koju Europsko društvo za preventijska istraživanja daje mladim istraživačima koji tek započinju karijeru u preventijskoj znanosti. Izlaganja mladih istraživača bila su organizirana u trima zasebnim sekcijama sa širokim rasponom tema: prevencija zlouporabe droga i alkohola, učinkovitost preventivnih programa u školskom okruženju usmjerenih na mentoriranje, prevencija kockanja i zlouporabe droga, otpornost i smanjenje rizika djece i mladih, prevencija nasilja u mladenačkim vezama, promocija mentalnog zdravlja mladih, razumijevanje potreba djece migranata te prevencija nasilja i internaliziranih problema kod djece i mladih. Vidljivo je da je Europska mreža mladih

istraživača u prevenciji (*engl. Early career forum*) prepoznata kao aktivna mreža mladih istraživača koja različitim aktivnostima nastoji povezati mlade istraživače.

Prvog dana Konferencije, u plenarnom dijelu, Kristine Sørensen s Globalne akademije zdravstvene pismenosti (*Global Health Literacy Academy*) u Danskoj, istaknula je važnost zdravstvene pismenosti, načine transformacije zdravstvenog sustava i napore koje bismo trebali uložiti da bismo „srušili zidove“ koji ometaju kvalitetu zdravstvene skrbi, prevenciju bolesti i promociju zdravlja. Nadalje, u svojem plenarnom izlaganju Gerard Hastings sa Sveučilišta u Stirlingu iz Ujedinjenog Kraljevstva, predstavio je širu sliku stvarnosti kooperativnog marketinga i naglasio potrebu za suštinskim promjenama. U drugom dijelu plenarnih predavanja, Zili Sloboda, predsjednica Primijenjene prevencijske znanosti (*Applied Prevention Science International*) govorila je o koracima koje je potrebno poduzeti da bi prevencijska znanost rasla i napredovala u budućnosti.

Nakon plenarnog predavanja održano je ukupno osam sekcija koje su tematski bile vezane uz prevenciju sredstava ovisnosti, praksu temeljenu na dokazima učinkovitosti, multidisciplinarnu suradnju u području prevencije, prevenciju vezanu uz školsko i obiteljsko okruženje, delinkventna ponašanja te razumijevanje procesa prijenosa znanstvenih spoznaja u praksu. Posebna tematska sekcija bila je *ASAP — Training projekt* sa svrhom razmjene trenutnih iskustava u kvaliteti prevencije sredstava ovisnosti diljem Europe.

Drugi dan Konferencije započeo je sastankom članova Društva na kojem su raspravljene aktualnosti vezane uz rad EUSPR-a. Kao glavna tema istaknula se rasprava o stupnju razvijenosti prevencijske znanosti u različitim zemljama diljem Europe. S obzirom da su pojedine zemlje postigle visok stupanj razvijenosti, dok su neke tek u začetku razvoja prevencijske znanosti, preporučeno je da zemlje s visokom stopom razvijenosti pruže pomoć i podršku zemljama koje tek počinju razvijati prevencijsku znanost. Također, raspravljalo se o novim načinima poticanja razvoja mladih znanstvenika. Ujedno, odabrano je novo predsjedništvo EUSPR-a te je kao novi predsjednik odabran Peer van der Kreeft iz Belgije. Na sastanku je najavljena 11. Konferencija u organizaciji EUSPR-a koja će se održati u listopadu 2020. godine u Lisabonu.

U plenarnom dijelu drugog dana Konferencije Jonathan Deleener predstavio je naučene lekcije iz kampanja usmjerenih na prevenciju korištenja alkohola koje je provela VAD, Flamanski stručni centar za alkohol i druge droge. Plenarna izlaganja završila su predavanjima Aarona Lyona i Gjalt-Jorna Petersa. Aaron Lyon sa Sveučilišta u Washingtonu iznio je mogućnosti integracije dizajna usmjerenog na osobu i implementacijske znanosti u svojstvu poboljšanja dostupnosti i učinkovitosti usluga mentalnog zdravlja. Zaključno, Gjalt-Jorn Peters s Javnog Sveučilišta u Nizozemskoj (*Open University of Netherlands*) prikazao je okvir mapiranja intervencija i predstavio praktičan alat koji objedinjuje brojne principe prevencijske znanosti, odnosno analitički dijagram promjene ponašanja (*ABCD — acyclic behavior change diagram*).

Drugi dio dana tematskih sekcija, otvoren je sekcijom koja je bila posvećena traženju odgovora na pitanje kako u aktualnom kontekstu praktičari i stručnjaci razumiju prevenciju, interdisciplinarnu suradnju i mogućnosti implementacije preventivnih strategija i programa. Preostali dio paralelnih sekcija naglasio je važnost promocije zdravlja i prevencije rizičnih ponašanja, mentalnog zdravlja djece i mladih, novih spoznaja u području prevencije zlorabe psihoaktivnih tvari i potaknuo razmjenu iskustava u provedbi programa *Good Behaviour Game* na području Europe.

Na Konferenciji su prisustvovali i hrvatski predstavnici koji su svoje radove predstavili usmenim izlaganjem ili posternim prezentacijama. U okviru sekcije mladih istraživača, Sabina Mandić je, u koautorstvu s Nevenom Ricijašem i Dorom Dodig Hundrić, predstavila rad vezan uz učinkovitost programa prevencije kockanja mladih *Tko zapravo pobjeđuje?* U okviru iste sekcije, svoj rad predstavila je i Andrea Ćosić, koja je u koautorstvu s Ivanom Borić, izložila predavanje o čimbenicima koji mogu potaknuti dječju participaciju u školskom okruženju. U jednoj od paralelnih sekcija, Helena Križan je, u koautorstvu sa Sanjom Musić Milanović, Dorom Bukal, Majom Lang Morović i Slavenom Krtalićem, predstavila aktivnosti nacionalnog programa vezanog uz promociju fizičke aktivnosti djece. Posternim prezentacijama, Martina Ferić, Valentina Kranželić, Josipa Mihić, Miranda Novak, Matea Belošević, Helena Križan i Irena Velimirović, članice hrvatskog Laboratorija za preventivna istraživanja, predstavile su dva rada vezana uz rezultate projekta „Pozitivan razvoj adolescenata Grada Zagreba: analiza stanja“. Prvi rad bio je usmjeren na prikaz povezanosti otpornosti i rizičnih ponašanja mladih, a drugi na prikaz odnosa individualne otpornosti i zadovoljstva obiteljskim životom iz perspektive srednjoškolaca grada Zagreba. Nadalje, Helena Križan u koautorstvu s Lucijom Lamešić i Martinom Ferić, izložila je poster naslovljen *Examining family risk and resilience: a measure of stress and adaptation*, dok je Katarina Perić predstavila kvalitativno istraživanje usmjereno na razumijevanje rizika i potreba djece izbjeglica koji dolaze u Hrvatsku. Raznolikost tema koje su izložili hrvatski predstavnici upućuje na kontinuiran rast i razvoj preventivne znanosti u Hrvatskoj. Veći dio izlagača iz Hrvatske uključen je u poslijediplomski studij Preventivna znanost i studij invaliditeta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta što pokazuje da je studijski program usmjeren osnaživanju doktorskih studenata za proaktivan doprinos u području preventivne znanosti.

Prilikom zatvaranja Konferencije, aktualni predsjednik EUSPR-a, dr. Jeremy Segrott sa Sveučilišta u Cardiffu iz Walesa, dodijelio je nagrade istaknutim znanstvenicima, praktičarima i obećavajućim mladim znanstvenicima iz područja prevencije. Za istaknut doprinos razvoju preventivne znanosti na međunarodnoj razini profesoru Davidu Foxcroftu dodijeljena je medalja Europskog društva za preventivna istraživanja (*engl. The Sloboda Medal*). Nagradu za istaknuti znanstveni članak iz područja prevencije dobila je Kate Beckett, zajedno sa suradnicima, za rad *Embracing complexity and uncertainty to create impact: exploring the processes and transformative potential of co-produced research through development of social impact model*.¹ Nagradu za izniman doprinos u području preventivne prakse dobila je Helena Fialova, Charles University iz Republike Češke. Obećavajućim mladim istraživačima u području prevencije dodijeljene su dvije nagrade. Parvati Perman-Howe sa Sveučilišta u Oxfordu osvojila je nagradu za iznimno usmeno izlaganje naslovljeno *The effect of alcohol strength on alcohol consumption: findings from a randomised controlled crossover pilot trial*. Drugu nagradu, za najbolju posternu prezentaciju, dobile su dvije mlade istraživačice, Anne Bijnsma sa Sveučilišta u Amsterdamu, koja je zajedno sa suradnicima, prezentirala rad vezan uz usklađivanje intervencija u području zanemarivanja i zlostavljanja djece te Sarah Ricupero, koja je sa suradnicima predstavila rad naziva *A systematic review of theory-based interventions aimed at reducing binge drinking among adolescents*.

Nakon službenog završetka Konferencije, bio je organiziran poslijekonferencijski dan u okviru kojeg je održano pet radionica. Radionica *The European Xchange registry and national prevention*

¹ Beckett, K., Farr, M., Kothari, A., Wye, L., Le May, A. (2018). Embracing complexity and uncertainty to create impact: exploring the processes and transformative potential of co-produced research through development of a social impact model. *Health research policy and systems*, 16 (1), 118. doi: <https://doi.org/10.1186/s12961-018-0375-0>.

registries: How shall we move forward together? bila je posvećena razmatranju mogućnosti i izazova prilikom uspostavljanja nacionalnih i europskih baza znanstveno utemeljenih preventivskih programa. Dvjesto različitim radionicama, *Workshop on Unplugged training* i *Workshop trainers from EUPC, EU-DAP Faculty, ASAP, Line Up Live Up, Good Behaviour Game, Effekt*, prikazane su mogućnosti rada, iskustva implementacije i provedbe učinkovitih preventivnih programa. Radionica namijenjena mladim istraživačima bila je posvećena metodi grafičkog modeliranja u epidemiološkim studijama (engl. *Graphical approach to confounding in epidemiological studies — an introduction to Directed Acyclic Graphs (DAGs)*). Cilj posljednje radionice, naslova *Optimizing behaviour techniques effectiveness*, bio je prikazati mogućnosti implementacije različitih tehnika promjene ponašanja u razvoju intervencija.

Ovogodišnja konferencija okupila je brojne znanstvenike i praktičare različitih disciplina da bi potaknula intenzivniji razvoj multidisciplinarnu suradnje u području prevencije. Prilikom ulaganja u pozitivan razvoj i blagostanje potrebno je biti otvorena uma da bi se suvremene spoznaje integrirale u učinkovitu preventivsku praksu. EUSPR konferencija bogatim je programom omogućila multidisciplinarnu razmjenu znanja i iskustava među disciplinama koje su tradicionalno vezane uz preventivsku znanost, ali i otvorila put suradnje disciplinama čiji se prijenos znanja u prevenciju tek nazire.

Pripremile:

Matea Belošević, mag. paed. soc.

Andrea Ćosić, mag. paed. soc.